

An Sgeilp Leabhraichean

Scottish Verse 1851-1951, deas. le Douglas Young. Nelson, 18/-.

A Scots Anthology, deas. le John W. Oliver agus J. C. Smith.

Oliver & Boyd, 20/-.

DUINE sam bith a tha airson eòlas a chur air bàrdachd ann an Scots, bho thùs gu éis, cha b' urrainn da ni b' fheàrr a dhèanamh na tòiseachadh leis an dà leabhar so. Tha an darna fear dhiubh, *A Scots Anthology*, a' dèanamh taghadh farsuing as a' bhàrdachd sin, bho'n tritheamh linn deug gu ruig an linn againn fhéin, agus anns an leabhar eile tha Dubhghlas Mac Ill Oig a' dèanamh taghadh nas mionaidiche a bàrdachd nan ceud bliadhna a chaidh seachad.

Chan eil aig a' mhór-chuid againn, a tha an urra ris na théid innse dhuinn anns an sgoil ach beachd claon air litreachas na dùthcha againn fhéin, biodh e an Gàidhlig no an Scots. Ged a bheir sinn ionnsaigh air a' bhàrdachd aig Burns, agus ged a thogas sinn criomag an sud 's an so, bho'n bhàrdachd aig Dunbar, no Henryson, chan eil sinn, anns a' chumantas, a' toirt breith chothromach air an litreachas so, no a' faicinn a leud agus a doimhne. Agus tha an dà chuid aice, leud agus doimhne, bho'n cheud tòiseachadh a rinn i leis a' *Bhrus* aig Barbour, gu ruig bàrdachd Hugh Macdiarmid agus nas òige na e anns an linn againn fhéin. Chan eil an fhìor ionmhas aice a tha aig bàrdachd na Beurla, ach tha snas oirre agus ioma-dhealbhachd, mar as fhuirich a thuigsinn ma bheir sinn sùil air rudan cho eadar-dhealaichte ri *The Ballad of the Kind Kyttek, The Testament of Cresseid, Kilmeny, Cupid and Venus, Waly Waly* agus *The Annuity*. Tha mòran de'n bhàrdachd so a' gabhail eala ri nithean agus ri faireachdainnean a bhuineas gu dlùth do gach duine agus mar sin tha i gu minic a' ruighinn a' chridhe. Tha so fìor gu h-àraidh a thaobh mòran de na dàin a tha gun ainm ùghdair riutha, agus gu h-ìochd-àraidh a thaobh nam *ballads*. Tha an Dr. Oliver a' toirt àite agus inbhe air leth dhaibh sin, agus tha e anns an dòigh sin a' cur gu mór ri luach an leabhair.

Tha e do-sheachainte feumail do'n leughadair agus do'n sgoilear a tha a' cladhach ann an litreachas na Gàidhlig sùil bhreithneachail a thoirt air an litreachas so. Tha an dara litreachas a' leigeil soluis chun na té eile—gu h-àraidh, math dh' fhaoidte, anns an earrann mu dheireadh a dh' ainmich mi—agus tha prothaid ann a bhith a' beachdachadh araon air an coltas agus air an ao-coltas ri chéile.

Chan eil an Dr. Oliver cho buileach saorsainneil anns an roinn mu dheireadh de'n leabhar. Tha bàrdachd an fhicheadaibh linn airidh air cliù eadhon nas motha na tha e a' toirt dhith, ged nach eil e ag àicheadh gun tainig piseach oirre a tha aithnichte. Ach air cho déidheil 's gum bi duine air an t-seòrsa bàrdachd a rinn Hugh Macdiarmid ann an toiseach a latha bu chòir aideachadh gun do chuir e nithean luachmhor ri litreachas Scots bho'n uair sin. Agus is cinnteach gu fuilingeadh a' bhàrdachd aig Sydney Goodsir Smith tuilleadh dhith a nochdadh.